

# Usnesení Nejvyššího soudu ČSR ze dne 29.12.1972, sp. zn. 7 Co 272/72, ECLI:CZ:NS:1972:7.CO.272.1972.1

**Číslo:** 68/1973

**Právní věta:** Vykonával-li práce dohodnuté v pracovní smlouvě ve skutečnosti manžel pracovnice, nešlo o zaměstnání započítatelné pro účely důchodového zabezpečení této pracovnice.

**Soud:** Nejvyšší soud České soc. rep.

**Datum rozhodnutí:** 29.12.1972

**Spisová značka:** 7 Co 272/72

**Číslo rozhodnutí:** 68

**Číslo sešitu:** 9

**Typ rozhodnutí:** Usnesení

**Hesla:** Pracovní poměr, Sociální zabezpečení

**Předpisy:** 101/1964 Sb. § 53

**Druh:** Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

**Sbírkový text rozhodnutí:**

*Č. 68/1973 sb. rozh.*

Vykonával-li práce dohodnuté v pracovní smlouvě ve skutečnosti manžel pracovnice, nešlo o zaměstnání započítatelné pro účely důchodového zabezpečení této pracovnice.

(Usnesení Nejvyššího soudu ČSR z 29. 12. 1972, [7 Co 272/72](#))

Rozhodnutím Úřadu důchodového zabezpečení v Praze z 20. 10. 1971 byla navrhovatelce od 15. 10. 1971 zastavena výplata starobního důchodu ve výši 400 Kčs měsíčně a byla jí uložena povinnost zaplatit přeplatek na starobním důchodu ve výši 11 733 Kčs vzniklý za dobu od 6. 5. 1969 do 15. 10. 1971.

Navrhovatelka ve svém opravném prostředku proti tomuto rozhodnutí namítala, že Úřadu důchodového zabezpečení nic nezatajila, protože byla přesvědčena, že manžel za ni může vykonávat topičské práce ve škole, když sama byla práce neschopná. Tyto topičské práce za ni vykonával její manžel se souhlasem jejího zaměstnavatele.

Krajský soud v Praze rozhodnutí Úřadu důchodového zabezpečení potvrdil, když po provedeném dokazování dospěl k závěru, že u navrhovatelky šlo v období od roku 1963 do roku 1969 o fingování pracovního poměru, protože navrhovatelka ve skutečnosti nepracovala, a že není rozhodné, z jakého důvodu nepracovala. Protože nesplnila podmínky pro přiznání starobního důchodu, byla jí dříve

dávka vyplácena neprávem a důvodně proto odpůrce další výplatu dávky zastavil. Protože navrhovatelka vědomě způsobila, že jí dávka byla nesprávně přiznána a vyplácena, uložil jí odpůrce v souladu s ustanovením § 53 odst. 2 zákona č. 101/1964 Sb. povinnost uhradit vzniklý přeplatek.

Navrhovatelka v odvolání proti rozhodnutí soudu prvního stupně znovu namítla, že Úřadu důchodového zabezpečení nic nezatajila, že věřila ujištění ředitele školy, že práce za ni může vykonávat její manžel, a že proto není důvod jí ukládat povinnost vrátit vzniklý přeplatek.

Nejvyšší soud ČSR usnesení soudu prvního stupně potvrdil.

Z odůvodnění:

Soud prvního stupně správně zjistil skutečnosti rozhodné pro posouzení této věci a v souladu s těmito zjištěními dovedl, že navrhovatelce byl starobní důchod přiznán neprávem, protože jí nárok na tento důchod nevznikl. Navrhovatelka v letech 1963 až 1969 uzavřela postupně několik pracovních smluv na určitou dobu jako topička ve škole, ale jak sama připustila, určené práce po celou dobu za ni vykonával její manžel. Za této situace nešlo u navrhovatelky o pracovní činnost vykonávanou v pracovním poměru a nešlo tedy o zaměstnání, které by bylo možno započítat pro účely důchodového zabezpečení. Soud prvního stupně právem hodnotil tyto pracovní smlouvy jako smlouvy uzavřené jen naoko, protože neodpovídaly skutečnému stavu věci.

Podle osobního listu důchodového zabezpečení navrhovatelka byla naposledy zaměstnána v roce 1950 a vykazuje celkem 22 let zaměstnání. Navrhovatelce nevznikl ani nárok na poměrný starobní důchod, protože podmínky vzniku nároku na tento důchod nesplnila nejpozději do dvou let od skončení svého posledního zaměstnání. Výplata starobního důchodu byla proto odpůrcem správně zastavena.

Námítka navrhovatelky, že nesprávné přiznání starobního důchodu nezavinila, není důvodná. Navrhovatelka již při sjednávání krátkodobých poměrů v letech 1963 až 1969 věděla, že tyto smlouvy neodpovídají skutečnému stavu věci, protože sama žádnou pracovní činnost v pracovním poměru nevykonávala. V žádosti o starobní důchod podané v červnu 1969 však tyto krátkodobé pracovní poměry vykazovala jako dobu vlastního zaměstnání a tak před odpůrcem zatajila skutečný stav věci.

Vzhledem k tomu, že ani zaměstnavatelské organizaci nevykázala na evidenčním listu o době zaměstnání a výdělku skutečný stav věci, bylo žádosti navrhovatelky o starobní důchod vyhověno. Protože navrhovatelka odpůrci zamlčela rozhodnou skutečnost, způsobila tím vědomě nesprávné přiznání starobního důchodu a jsou proto u ní dány podmínky stanovené v § 53 odst. 2 zákona č. 101/1964 Sb., /1/ na nichž je poživatel dávky povinen vrátit dávku neprávem vyplacenou. Soud prvního stupně proto nepochybil, když rozhodnutí Úřadu důchodového zabezpečení v celém rozsahu potvrdil.

1) Úplné znění zákona bylo vyhlášeno pod č. 5/1972 Sb.